

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Pred pričetkom nove velike bitke med Rusi, Nemci in Avstrijci.

Srditi kavalerijski boj v Vzhodni Prusiji. - Manjši boji pri Wloclawku. - Nadl artillerijski boji ob Nidi. - Uspehi naših čet v Karpatih. - Na jugu mirno.

Silen nemški napad na angleške pozicije pri La Bassee. - Topovski boji v Flandriji.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 26. (Kor.) Uradno se objavlja: 26. januarja. Splošni položaj se ni izpremenil. V artiljerijskem boju, ki je bil včeraj na obeh straneh Visle močnejši, kakor v zadnjih dneh, je delovala naša težka artiljerija zapadno od Tarnowa z uspehom.

Neki park vozil nasprotnika je bil razpršen. Več sovražnih stotnij je bilo pri Zgobicah, jugozapadno od Tarnowa pregananih. Artiljerijski boj pri neki skupini ob Nidi je trajal skozi celo noč do jutra, z jutranjim svitom pa se je obnovil še z večjo silo.

V Karpatih so se tudi včeraj vršili boji. V dolini zgornjega Unga, Latorce in Nagy Aga je moral nasprotnik po ponovnih brezuspešnih napadih, ki so zahtevali veliko žrtev, izprazniti nekaj važnih višin.

V južni Bukovini nobenih bojev. Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, iml.

Z južnega bojišča.

DUNAJ, 26. (Kor.) Uradno se objavlja: 26. januarja. Na južnem bojišču vlada mir. Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, iml.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 26. (Kor.) Veliki glavni stan, 26. januarja: Vzhodno bojišče. Severnovzhodno od Gumbinnena so Rusi brezuspešno napadli pozicije naše kavalerije. Na ostali fronti v Vzhodni Prusiji so se vršili srditi kavalerijski boji. Manjši boji pri Wloclawku so bili za nas uspešni. Na Poljskem, zapadno od Visle in vzhodno od Pilice, se ni zgodilo ničesar pomembnega.

Vrhovno armadno vodstvo. Povelje cesarja Viljema.

BERLIN, 26. (Kor.) Wolffov urad poroča: Naslednje Najvišje povelje se s tem daje na uradno znanje: Nameravam svojem v boju za obrambo domovine padlih vojakov pruske vojske v spomin od umrlih dokazane posmrtno zvestobe in v srčnem spoštovanju nad težko izgubo podariti spominsko svetinjo po predloženem mi načrtu. Vojno ministrstvo ima ukreniti potrebno. Viljem I. R. I. r. — Wild pl. Hohenborn I. r.

Ruska дума.

PETROGRAD 26. (Kor.) V proračunski komisiji državne dume je zahteval poslanec Kowalewski pojasnila glede ruskih odnošajev do Italije, Rumunije, Bolgarke in Švedske, glede v rašanja morskih ozin in v njih vprašanj Palestine, Perzije in Afganista. Važno je tudi vedeti, če je vlada pripravljena da vsihs mnenje zakonodajnih korporacij in organov javnega mnenja predno bi izdelala pogoje za mir. Kajti velika vsta vprašan je zamore stvarno razreči z izkušnjami ljudmi, kakor so člani dume.

PODLISTEK

Madame Bovary

Roman. - Spisal Gustave Flaubert.

»Gotovo,« je mrimo odvrnil Karel, bodisi, da je bil istega mnenja, ali pa da sploh ni imel lastnih nazorov glede teh stvari.

S tem se je zdel pogovor zaključen, toda lekarnar je smatral vendar za umestno, da izstreli še zadnji strel.

»Poznal sem duhovnike, ki so si nadeli civilno obleko, da so lahko v gledališču občudovali noge pesalck.«

»No, no,« je dejal župnik.

»Poznam take!«

In Homais je ponovil svojo trditev, glasno povdarjajoč vsako besedo.

»Če je tako, gotovo niso delali prav,« je odvrnil župnik, udan, da prenese vse.

»Ti ljubi bog! Saj počenja jo vse druge stvari!« je lekarnar nadaljeval pogumno.

Posl. Krupenski je razmotrival o vprašanju ruskih odnošajev napram Japonski in Kitajski.

Zunanji minister Sazonov je odgovoril na vsa vprašanja zadovoljivo in je izjavil, da bo prosil carja za dovoljenje, da bo podal lahko v plenarni seji dume razne podrobne izjave.

Odgovarjajoč na vprašanje nekega drugega poslanca je Sazonov konstatiral, da nosi Anglija veliko težje breme, kakor se domneva.

Na vprašanje poslanca Kilkova, če ne obstoja morda nevarnost, da bi bil sklenjen prezgodnji mir, je odgovoril zunanji minister z izjavo, da bo ostala vlada duha carskega manifesta zvesta in bo vztrajala sporazumno s svojimi zavezniki.

Z nemško-francoskega bojišča.

BERLIN, 26. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 26. januarja.

Zapadno bojišče. Sovražnik je včeraj, kakor navadno, obstreljeval z artiljerijo Middelkerke in kopališče Westende. Veliko število prebivalcev je bilo ubitih, ali ranjenih, med njimi tudi župan mesta Middelkerke. Naše izgube so bile včeraj čisto majhne.

Na obeh straneh prekopa La Bassee so naše čete napadle pozicije Angležev. Dočim se napad severno od prekopa med Givenchyjem in prekopom radi močnih krilnih gibanj ni končal z osvojitvijo angleške pozicije, je imel napad Badencev, južno od prekopa popoln uspeh. Tu smo razbili angleške pozicije v frontni širini 1100 metrov z bajonetnim nasokom, osvojili dve močni oporišči, ujeli 3 oficirje in 110 mož in uplenili 1 top in 3 strojne puške. Angleži so nam zaman poskušali zopet iztrgati pozicije, ki smo jih takoj izdelali za svoje namene. Bili so odbiti s težkimi izgubami. Naše izgube so razmeroma majhne.

Na višinah pri Craonne, jugovzhodno od Laona, so se vršili uspešni boji za naše čete.

V južnem delu Vogezev so bili odbiti vsi napadi Francozov. Ujeli smo nad 50 Francozov.

Vrhovno armadno vodstvo. Millerand o objavi uradnih seznamov o izgubah.

PARIZ, 26. (Kor.) Kakor poroča list »Temps«, je odgovoril vojni minister Millerand na prošnjo lige za človeške pravice glede objave uradnih seznamov o izgubah v tem smislu, da še ni prišel čas za objavo, ker je vlada mnenja, da je padlo veliko število vojakov, ne da bi bilo to čisto gotovo. Mnogi se nahajajo nedvomno v rokah sovražnika, ki poroča le z veliko zamudo in daje najbrže tudi napačna poročila. S pomotoma bi se pa spravilo rodbine nepotrebno v žalost. Kakor hitro bodo dovoljevale okolščine, bo vlada bo javila seznam.

Odlikovanje.

STUTTGAERT, 26. (Kor.) Virtemberški kralj je podelil feldmaršalu pl. Hindenburgu veliki križec, njegovemu generalnemu štabnemu šefu, generalu pl. Ludendorffu pa komturni križec vojaškega zasluznega reda.

Sprememba v nemškem finančnem ministristvu.

BERLIN, 26. (Kor.) »Reichsanzeiger« poroča: Cesar je državnega tajnika dr.

»Gospod lekarnar . . .!« ga je prekinil duhovnik in ga je pogledal tako divje, da je Homais umolknil.

»Hotel sem samo reči,« je nato nadaljeval z uljudnim glasom, »da je strpljivost najboljše sredstvo, da se človeška duša zopet približa veri.«

»To je seveda resnica,« je priznal dobrosrčni župnik in je zopet udobneje sel na svojo stolicu.

Toda ostal je le še par minut. Komaj je odšel, je dejal Homais zdravniku: »Ali sem mu jih povedal? . . . Le pojdite brez skrbi s svojo sopogo v gledališče. Ko bi me kdo lahko nadomestoval v lekarni, bi šel z vami tudi jaz. Toda morate se požuriti. Lagardy poje samo še enkrat. Poklicali so ga na Angleško za visoko gažo. To vam je sicer dečko! Kar prava v zlatu in ima sicer vedno pri sebi svoje tri ljubimke in kuharja. Ti veliki umetniki ne morejo dovolj naglo zapravljati denarja. Na koncu umrejo v bolnišnici, kajti štediti — tega ne znajo. Toda sedaj moram domov. Dober tek! Na svidenje!«

Misel, obiskati gledališče, je naletela pri Bovaryju na rodovitna tla. Stavil je

žavne zakladnice, dr. Kühna z 31. januarjem t. l. odpustil na njegovo lastno prošnjo iz urada, pastivši mu naslov in čin državnega ministra. Podelil mu je briljante k rdečemu orlovskemu redu I. razreda s hrastovim listom in kraljevo krono.

Cesar je imenoval ravnatelja Nemške banke, dr. Helffericha, s podelitvijo značaja pravega tajnega svetnika s predikatom »ekscelencija« za državnega tajnika državne zakladnice in mu je poveril nadomestovanje državnega kancelarja v po-slihih zakladnega urada po zakonu z dne 17. marca 1878.

List »Staatsanzeiger« k rojstnemu dnevju cesarja Viljema.

STUTTGAERT, 26. (Kor.) K jutrnjemu rojstnemu dnevju cesarja Viljema piše list »Staatsanzeiger«: V hvaležnem zaupanju zre celokupni nemški narod z juga in severa na najvišjega vonega gospoda, svojega cesarja. Hvaležen mu je narod, da si je stavil skozi četrto stoletja vzdrževanje miru kot časten smoter in da je tudi vzdržal mir toliko časa, dokler niso naši sovražniki začeli z vojno. Šel je torej nemški narod enega srca in enih misli s cesarjem v boj, da brani dedščino svojih očetov.

Hvalo smo dolžni cesarju tudi zato, da je v dolgih letih miru v neprestanem delu brusil nemški meč za slučaj vojne in neumorno razvijal državno vojsko in mornarico in ni manj za svoj del negoval tudi napredka notranjega izbornega razvitka nemškega naroda.

Šel je po stari nemški navadi s svojo vojsko na bojno polje. Se odmevajo v nas besede resne odločnosti in ponižnega zaupanja v boga, ki jih je govoril one pomembne dni, ko je izbruhnila vojna, svomemu nemškemu narodu. Slavne zmage so izvojevale dosedaj čete pod njegovim vodstvom, v sredi katerih bo letos obhajal svoj rojstni dan.

Želimo ta dan cesarju, najvišjemu vojnemu gospodu nemških vojnihi sil, da bi bilo njegovo orožje zmagovito tudi v na-prej, dokler ne premagava sovražnika. — Zmaga cesarju, zmaga domovini! To dal bog! On naj blagoslovi in čuva cesarja!

Za nadaljevanje konzularne službe v Belgiji.

AMSTERDAM, 26. (Kor.) »Het Nieuws van den Dag« poroča iz Washingtona: Vlada je izgotovila formalno noto, v kateri se izjavlja za pripravljeno, da podvzame potrebne korake in odredi potrebno, da lahko nadaljuje v Belgiji konzularno službo.

Oborožen trgovski parnik »Viknor« se potopil.

AMSTERDAM, 26. (Kor.) List »Nieuws van den Dag« poroča iz Londona: Admiraliteta je naznanila včeraj, da je treba oboroženo trgovsko ladjo »Viknor«, katero se že nekaj dni sme pogreša, smatrati s častniki in moštvo vred kot potopljeno. Na severnem obrežju je korse vrzlo na suho nekaj mrtvih trupel in more ladij. Donnave se, da se je ladja potopila ob priliki zadnjega viharja ali da je, zgubivša kurs, zadela ob nemško mino.

Obrežna straža misli, da se je pri Nessu blizu obrežja potopila kaka vojna ladja.

AMSTERDAM, 26. (Kor.) Nekemu amsterdamskemu listu poročajo očividci iz Nessa pri Amelandu sledeče: Ko smo v nedeljo čuli v severovzhodni smeri silovito trajajoče grmenje topov, smo videli poz-

predlog soprogi. Ema se je izprva upirala, češ, da je še preslabotna in da bi stvar preveč stala, toda Karel se to pot ni udal; menil je, da ji bo razvedrilo dobro delo in drugih ovir ni priznaval. Njegova mati mu je poslala tristo frankov, na katere ni več računaj; tekoči dolгови niso bili ne-navadni, in menica za Lheureuxa je zapadla šele čez par mesecev, tako, da ni niti mislil na to. Ker je Karel sumil, da Ema noče privoliti iz štedljivosti, je tembolj vztrajal pri svoji nameri, tako da je slednjico odnehala. Prihodnjega dne ob osmih sta se odpeljala s poštnim vozom v Rouen.

Lekarnar, ki ga ni nič zadrževalo v Yonvillu, a je kljub temu menil, da ga potrebujejo vsak trenutek, je vzdihnil, ko sta se Bovaryjeva odpeljala.

»Srečno pot, vi srečni smrtniki,« je dejal in se je obrnil k Emi, ki si je nadela modro svilen obleko: »Zelo srčkani ste, kakor angel, in gotovo boste delali v Rouenu furore.«

Ko sta dospela tja, se je pošta ustavila v hotelu pri »Rdečem križu« na trgu Beauvisine. Oostilna je bila taka, kakor vse

neje voziti v vzhodni smeri tri pomorske čolne in dve torpedovki. Ponoči smo slišali več signalov in piskanje parnikov. Obrežna straža meni, da se je nedaleč od obrežja potopila vojna ladja. Iz obali se ni videlo ničesar.

K pomorski bitki v Severnem morju.

DUNAJ, 26. (Privatna vest). V nasprotju z angleškim poročilom o pomorski bitki v Severnem morju, poroča cesarsko nemško poslanstvo:

Anglija je dne 24. t. m. zgubila eno oklopno križarko in dva torpedna rušilca. Angleško brodovje je prekinilo boj. Trditiv, da so se umaknile nemške križarke je napačna. Nemško brodovje je zgubilo samo oklopno križarko »Blücher«.

Bolgarska kraljica za avstrijske ranjence.

DUNAJ, 26. (Kor.) Bolgarska kraljica je poslala c. kr. komisarju za avstrijske pom-zne akcije, grofu Traunu 50.000 cigar-t za: anj-niške bolnišnice avstrijske družbe Rdečega križa

Določitev cen za surovi sladkor.

BUDIMPEŠTA, 26. (Kor.) Uradni list objavlja neko vladno naredbo glede določitve cen za surovi sladkor. Za podlago je vzeti pri izpolnitvi pogodbe za dobavo sladkorne pese ono ceno, ki jo je določil finančni minister.

Pegasti legar.

DUNAJ, 26. (Kor.) Zdravstveni oddelek ministrstva za notranje zadeve razglaš-a: Dne 26. t. m. je zaznamovali naslednje slučaje pegastega legarja:

7 v Gradcu, 128 v Talerhofu, 70 v Knittelfeldu, 7 v Wagni, 34 v St. Mihaelu, 1 v Celovcu, 33 v Voßperku.

Viljemova cesta v Ustju.

USTJE, 26. (Kor.) Danes dopoldne se je vršila izredna slavnostna seja občinskega sveta z edino točko dnevnega reda: Spremembe imena »Wockauerstrasse« v »Kaiser Wilhelmstrasse«. Cesarju Viljemu je bila odposlana depeša, da vzame izpremembo imena ceste na znanje. Občinski zastop je istočasno Viljemu tudi čestital k njegovemu rojstnemu dnevju.

Na Turškem na smrt obsojeni mornar grške mornarice pomiloščen.

ATENE, 26. (Kor.) List »Agence d'Athenes« poroča: Veliki vezir je oficijelno povedal grškemu poslaniku, da je na smrt obsojeni mornar grške mornarice Frankio pomiloščen.

Dosedanji švicarski poslanik v Buenos Aires imenovan predstojnikom oddelku za zunanje zadeve.

BERN, 26. (Kor.) Zvezni svet je imenoval dosedanjega poslanika v Buenos Aires dr. Dunanta kot naslednika dr. Bourcarta, predstojnikom oddelka za zunanje zadeve v političnem departementu.

Potres.

DORTMUND, 26. (Kor.) Včeraj zvečer ob 8. uri 17 minut je bilo čuti v enem delu mesta močan potresni sunk, kateri je povzročil nekaj škode na več poslopjih in na nekem spomeniku. Ni še dognano, ali gre za pravi potres, ali za po kakem drugem vzroku povzročeno tresenje.

Žitni trg.

VRATISLAVA, 26. (Kor.) Pšenica 25,50, rž 21,50, oves 20,60.

ljene velikanski lukat, naznanjajoči z velikimi črkami: Lucia de Lammermoor... Lagardy . . . opera . . . in tako dalje. Vreme je bilo lepo, celo toplo. Pot je bil curkoma iz obrazov, od časa do časa je zavlela tam od reke hladna sapica in je nalahno pregibala bordure markiz, nahajajočih se pred restavracijami. Bolj doli je pihal mrzlejši veter, ki je prinašal s seboj vonj po testu, usnju in olju. Prihajal je iz Rue de Charettes, kjer je ležalo polno črnih sodov.

Ker je bilo še prezgodaj, je Ema predlagala izprehod po luki. Bovary je ves čas tiščal roko z obema listkoma iz previdnosti v hladnem žepu.

Ko je Ema stopila v gledališki vestibil, ji je bilo srce od razburjenja. Nehote se je ponosno smehljala, ko je videla, kako se je priprosta množica vsuvala na levo in desno k cenejšim prostorom, dočim je ona stopala s Karlom po stopnicah v prvi red. Veselila se je kakor otrok, ko je odpirala s svojimi prsti široka vrata, vdihala vse prašen zrak hodnikov, in kakor vojvodinja je z neprisiljeno eleganco zasedla svoj prostor v loži

Kmalu se je jelo gnesti občinstvo pred vratih. Na oglih sosednjih ulic so bili nalep-

DUNAJ, 26. (Kor.) Radi pomanjkanja ponudb je kupčija težka in je prišlo le do minimalnih zaključkov v koruzi in činkventinu. Sicer kupčija popolnoma počiva. Vreme lepo.

Peta naredba glede moratorija.

DUNAJ, 26. (Kor.) Cesarska naredba z dne 25. januarja 1915, ki bo objavljena jutri v državnem zakoniku in v »Wiener Zeitung«, ureja podaljšanje roka za nadaljne štiri mesece in predpisuje v soglasju s temelji veljavne naredbe, da je izplačati v februarju in v aprilu 1915 po en nadaljni četrterjatev, ki so zapadle v aprilu 1914 ali preje, v maju in juniju po en četrterjatev, ki so zapadle v septembru ali oktobru 1914. Vrh tega je predpisano za mesec april, ki je v primeri z marcem in majem slabše obremenjen, izplačilo druge četrtri v novembru zapadlih terjatev, tako da morajo biti s koncem maja poravnane zapadlosti do konca oktobra, novemberske zapadlosti do polovice. Za ostaneke terjatev, ki so zapadle v novembru in za zapadlosti iz decembra in januarja se podaljšajo provizorično roki do konca maja 1915. Ureditev odplačil teh terjatev se izvrši pozneje. Za terjatev, ki so nastale sicer pred 1. avgustom 1914, a so zapadle šele po 31. januarju 1915, ni določeno nadaljno zakonito podaljšanje roka.

V posameznih predpisih soglasja cesarska naredba večinoma z določili četrte odredbe glede moratorija. Različne izpremembe so bile potrebne vsled napredujoče preustrojitve in vsled podaljšanja moratorijske dobe.

Za Galicijo in Bukovino podaljuje istočasno objavljena naredba celokupnega ministrstva rok za vse obveznosti za nadaljna dva meseca.

Popolna suvereniteta na polju notranjih vprašanj!!

Ne vemo: ali čitamo le konstatacijo obstoječega dejstva, ali pa naj razumemo to kot rahlo posvarilo na katerokoli stran, kar piše dunajska »Informations«, razpravljajoč o pomenu obiska avstrijskega prestolonaslednika, vojvode Karla, v nemškem glavnem stanu. Piše namreč, naglasivši prisrčno odnošaje med obema zveznima državama in prijateljskima dinastijama:

»Vedno je spadalo k vrhnim maksimam nemške državne politike, da ni nikoli in na noben način hotela vplivati na notranje politične probleme naše monarhije. Nemčija izhaja s povsem pravih stališč, ne morejo najti varneje in zanesljiveje zaščite, nego v mogočni, notranje utrjeni Avstro-Ogrski. Odgovarjalo je tudi vsikdar zdravim realno-političnim nazorom merodavnih krogov nemške države, da se narodnostna in druga strankarska vprašanja monarhije morajo odtezati vsakemu vnanjemu vplivu. Tega principa se je in se drži Nemčija neomajno. Nemčija motri in ocenjuje monarhijo z nje mnogolichnim narodnostim konglomeratom kot enotno celoto. Nikdar ni pozabljala, kolike velike zasluge za trdnost in bogastvo monarhije je pripoznati vsaki posamični narodnosti, tudi slovanski!!

V Nemčiji se niso nikdar odtezali izpoznavanju, da kaka enostranska, malenkostna politika ne bi bila nikdar na korist monarhije, da bi marveč direktive za notranje velikanski lukat, naznanjajoči z velikimi črkami: Lucia de Lammermoor... Lagardy . . . opera . . . in tako dalje. Vreme je bilo lepo, celo toplo. Pot je bil curkoma iz obrazov, od časa do časa je zavlela tam od reke hladna sapica in je nalahno pregibala bordure markiz, nahajajočih se pred restavracijami. Bolj doli je pihal mrzlejši veter, ki je prinašal s seboj vonj po testu, usnju in olju. Prihajal je iz Rue de Charettes, kjer je ležalo polno črnih sodov.

Ker je bilo še prezgodaj, je Ema predlagala izprehod po luki. Bovary je ves čas tiščal roko z obema listkoma iz previdnosti v hladnem žepu.

Ko je Ema stopila v gledališki vestibil, ji je bilo srce od razburjenja. Nehote se je ponosno smehljala, ko je videla, kako se je priprosta množica vsuvala na levo in desno k cenejšim prostorom, dočim je ona stopala s Karlom po stopnicah v prvi red. Veselila se je kakor otrok, ko je odpirala s svojimi prsti široka vrata, vdihala vse prašen zrak hodnikov, in kakor vojvodinja je z neprisiljeno eleganco zasedla svoj prostor v loži

Kmalu se je jelo gnesti občinstvo pred vratih. Na oglih sosednjih ulic so bili nalep-

15.

njo politiko Avstro-Ogrske ojtro začrtane po zgodovini in po etnografskih dejstvih. Sedanje respektiranje polne suverenitete vsakega kompanscenta na poljih notranjih vprašanj je najvažnejše o-poro trajnega neporušnega sporazumljenja.

V teh izvajanjih dunajske »informacije« je naglašen moment, v katerem je tako rekoč ključ do bodočega razmerja med našo monarhijo in nemško državo, ki mu bodo mogli tudi slovenski narodi te monarhije pritrjati — iskreno in brez vsakih bojazni. Uvodoma smo rekli, da ne vemo, je-li naj bo to le konstatacija obstoječega dejstva, ali pa je posvarilo na katerokoli stran — za bodočnost?! Ako naj zadržilo pisca sprejmemo kot konsatcijo pravilnega presojanja v nemških oficijelnih krogih — dobro, naj bo!! Ne moremo pa zamolčati, da vedenje — vsaj do nedavno minolih časov — izvestnih nemških elementov v naši monarhiji sami ni odgovarjalo takemu pravilnemu razumevanju razmerja med dvema, četudi zavezniškima, ali vendar suverenima državama!!

Domače vesti.

Imenovanje. Železniško ministrstvo je imenovalo revidenta c. kr. državne železnice v Trstu, g. Hermana Boltarja, načelnikom materialnega skladišča v Splitu. Cestno temo vrnemo našemu sorojaku!

Prepoved prodajanja mleka na trgih. Prejeli smo: C. kr. namestništvo v Trstu je vsled predloga mestne občine izdalo odlok, s katerim prepoveduje prodajanje mleka na javnih trgih in to že od 1. februarja 1915 dalje. Temu ukazu se je treba seveda porokiti, ker vsak prestopok bo kaznovan v smislu ces. naredbne od 30. 9. 1857. Po tej naredbi je, kakor se vidi, v prvi vrsti prizadeto naše slovensko ljudstvo z dežele; ne le okolica, ampak tudi Kras in del Istre; dalje je prizadeta tudi širša masa v mestu samem. Kajti, ako ono mleko, ki se ga sedaj prodaja po trgih, izostane, bodo mestne mlekarnice pod pretvezo, da primanjkuje mleka, uporabljale priliko, da zvišajo ceno mleka. Prizadeto bo torej, tako na deželi, kakor v mestu, le revno ljudstvo; imovitejši sloji seveda ne bodo občutili tega. S tem bo tudi gotovo ustreženo mlekarnam in mlekarskim združenjem, torej pičlemu delu prebivalstva — menimo vedno: tukajšnjega prebivalstva — ali ogromna turna masa pride še ob ta ničevi zaslužek, da ne govorimo tudi o ugodnostih, ki jih je deležno revno mestno prebivalstvo pri razprodajanju mleka tudi na javnih trgih. Kam naj se pa obrne revno ljudstvo z dežele za mali zaslužek, da preživi za veliko silo svojece!! Kam naj ponesejo revne ženske ta edini pridelek, ki jim je še ostal, da ga prodajo za borih par desetih? Zaslužkov drugih itak ni sedaj na deželi. Može in delavne moči so pa večini pod orožjem in na bojnih poljanah, kar jih ni že padlo za domovino domačih pridelkov ne zadostuje niti v normalnih časih za preživljanje, drugih virov pa ni.

S poljskega bojišča.

Poročevalec ruskega dnevnika »Kijevske Mysli« popisuje, kakor poroča krakovski »Czas« takole boje, ki so se vršili pod Brzezunami na Poljskem:

Ena najstrašnejših bitk se je vršila 6. novembra pod Brzezunami. Ta dan so Brzezince začele prehajati iz roke v roko raznim patrolam, iz roke v roko raznim armadam. Končali so se sponadi med prednjimi stražami in nastopil je čas nezasiščano krvave in krute bitke. V bitki 6. novembra, ki se je pričela 6 vrst od Brzezinc, je sodelovalo na nemški strani 150.000 mož, ki so prišli tjakaj od Vloclavoka, Kutnega in Lenčice. Nekateri častniki med njimi so bili odlikovani z železnim križcem, ki so si ga pridobili na Vzhodnem Pruskem. Vodil jih je general, ki je govoril izborno poljski.

Bitka je bila tako grozna in zaglušljiva, da smo se v strahu poskrili po kletah. Od tega dne so postale kleti druga naša bivališča. Ljudje so prenesli tjakaj svoje postelje in drugo pohištvo. Toda hrum bitke je segal tudi do tjakaj. Včasih se je zdelo, da prihajajo strašni poki in pekleniski grom iz kake podzemne dupline. V Brzezinah so šrapneli v eni noči užgali šestnajst hiš. Ogorčki lesene cerkve štrle žalostno kvišku.

V dneh 6., 8. in 9. novembra so bili naporni boji pod Lodžem. Z Brzezinc se je videlo, kako na obzorju vzplamteva ogenj. V okolici Witkovic in Galkowic so Rusi zmagali, ali Nemci so dobili nova ojačenja. Nemški oddelki so se raztezali brezkončno v daljavo. Prišla je garda nemške konjice. 11. novembra se je iznova pričela bitka pod Brzezunami. Ogenj artiljerije se je križal z vseh strani. Breščanje in pokanje šrapnelov je ustvarjalo tako strahovito godbo, da so se tresle hiše in so šipe pokale v oknih. Človek bi bil pobegnil, če bi mogel kam.

Imam staro mater, — mi je rekel moj hišni gospodar, — kam naj grem z njo?

Po pravici povedano: bilo je bolje za one, ki so se udeleževali bitke, nego za one, ki so jej bili neme pričue. Nisem več mogel vzdržati v kleti in sem šel iskat svojih znancev. Ostali so sicer v svojem stanovanju, toda vsi so ležali na tleh, misleči, da je to varnejše, nego pa če se sedi na stolih. Če gre za kroglo, ki prileti skozi okno, je ležanje pač varnejše, toda če pride šrapnel, pa koristi malo.

Premoč Nemcev, kakor omenjeno, je bila precej velika. V noči, ko so Rusi trdno zaspali v Brzezinah, so Nemci vdrli v mesto. Bil je to oddelek, ki je stal kakih devet vrst od Brzezinc, v zakopih ob gozdu pri vasi Borovem. Prišel je od Kolušč in ob četrt na štiri zjutraj so zavzeli mesto. Nikdar niso bili Nemci tako razjarjeni, kakor tedaj. Prizanašali niso nič, zadržval je ljut boj. Nemci so grozili, da požgo vse hiše, v katerih so se skrili ruski vojniki. Končno so 13. novembra začeli Nemci zapuščati Brzezino, ker so bili prisiljeni v to. Toda treba je priznati resnico: umeknili so se v vzornem redu in popolnoma mirno. Lahno ranjene in ujetnike so vzeli s seboj, težko ranjene pa so pustili v mestu.

Majhen oddelek nemških čet pa je še ostal v Brzezinah. In tedaj, ko se je še nedaleč videla videla odstopajoča nemška vojska, so prispele na trg že tudi ruske čete. Kozaki so preiskali hiše, v katerih so se skrili Nemci in so jih pozivljali, naj se

udajo. Nemci niso odgovarjali na te pozive, temveč so začeli streljati s puškami. Neki nemški vojak se je skril v hišo, iz katere so pred kratkim Nemci odpeljali svoje ranjence. Trdno se je zaprl in je začel streljati skozi okna. Skakal je od okna do okna in neprestano streljal, dokler ga ni zrušila ruska kroglja. V lekarni se je zavarikadiral nemški stotnik in je na vse pozive, naj se uda, odgovarjal: »Nein!« Za vsak odgovor je ustrelil z revolverjem. Streljal je tako dolgo, da so Rusi vdrli v lekarno. Najbolj se je upiral nemški oddelek, ki so ga zasačili, ko je ravno nastavljal strojno puško na neki kameniti hiši. Je namreč navada nemških vojakov, da nastavljajo strojne puške kolikor mogoče visoko, najrajši na hišne strehe ali druge visoke stavbe. Padlo je 60 ruskih vojakov, preden so bili Nemci pri strojni puški premagani in neškodljivo.

V mrzli hotelski sobi sem zaspal ob grmenju topov, blešku ognja, ki se je v velikih pramenih svetil na nebu in razsvetljeval sobo.

Redna seja Zejske podružnice CMD bo v četrtek, 28. t. m. ob 4 in pol popoldne na Acquedottu št. 20, II. nadstropje. Prosim odbornice, da se seje udeležijo polnoštevilno. Predsednica.

Pogrebno - podporno društvo v Bazovici bo imelo prihodnjo nedeljo, 31. t. m., ob 6 popoldne v prostorih »Gospodarskega društva« svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Želeti je polnoštevilne udeležbe.

O ranjenih, odnosno bolnih vojaki. V mestno b. in šnico so bili sprejeti črnovojniki Ivan Argon, Ivan Subor, Fran Winter, Josip Pavanello, Josip Copič, Ivan Mazzuchin, Fran Miklavčič, Nikolaj Marinkovič, Peter Lavanović, Peter Papič, Vaso Vlačević, Nikolaj Sukolo, Savo Simić, Dušan Smitran, Jovo Strike, Milivoj Zorić, Savo Marikovič, Božo Prestala, Jakob Curjan in Fran Lejšta ter orožnika Matej Švab in Anton Pobega od 5. domobranskega pešpolka. V bolnišnici društva »Eintracht« je bil sprejet Augel Julij, 97. pešpolka, Trst. — Odpuščeni so pa bili iz mestne bolnišnice Avgust Rutter od 4. domobranskega pešpolka, Rudolf Višnovec od 67. pešpolka ter črnovojniki Andrej Škerjanc, Jurij Dož, Anton Richter, Josip Visintin, Srečko Banovac in Peter Masnig. — Nadalje so bili odpuščeni iz množne bolnišnice društva »Eintracht« Botički Nikolaj, honved p. 27., Sv. Marta-Ogersko, Ignac Josip, 5. pešpolka, Also-Baldat, Stefan Czipica 85. pešpolka, Fehezaloz.

Dober prijatelj. Trgovski pomočnik Schmidt, ki je sedaj brez posla, je šel prenočevati na prenočišče v ulici di Riborgo št. 35 in tam se je seznanil z 29 letnim brezposelnim natakarkarjem Karlom Langom. Spala sta oba v eni in isti sobi in se tako seznanila že prvi večer. Naslednji dan proti večeru sta se srečala na ulici.

— Kako je kaj? — je vprašal Schmidt Langa, a ta je odgovoril: — Slabo prijatelj: nimam pri sebi niti toliko, da bi plačal prenočišče.

No, Schmidt, dobra duša, je povabil Langa s seboj na prenočišče, češ: — Bom že jaz plačal.

In Lang je šel z njim in Schmidt je res plačal prenočišče tudi zanj, in sicer to dve noči zaporedoma: zadnjič je bilo to v nedeljo zvečer. V ponedeljek zjutraj je pa Lang vstal na vse zgodaj in rekel Schmidt, da mora nekam zaradi službe, nakar je odšel. Ko je pa Schmidt vstal poldrugo uro pozneje in se oblekel, je konstatiral, da mu je bila iz žepa suknje izmaknjena novčarka, v kateri je imel za kakih 19 ali 20 kron drobiža. Sumil je takoj, da mu je novčarko ukradel prijatelj Lang, vsled česar je šel na policijski komisariat v ulici della Muda vecchia in tam ovadil prijatelja. No, še v ponedeljek zvečer je pa na isti komisariat prišel Lang sam in rekel: — Prišel sem, ker sem zvedel, da me iščete, češ da sem jaz ukradel Schmidta. To pa ni res, jaz sem pri tem popolnoma nedolžen.

In komisar, videč toliko iskrenost, ga je pustil iti in mu velel, naj pride na komisariat naslednji dan. In glej: Lang je res prišel. Moral je biti torej res nedolžen. Vendar mu je komisar, dasiravno je bil prepričan o njegovi nedolžnosti, stavil par vprašanj.

— Kaj pa delate v Trstu — ga je vprašal, nakar je Lang odvrnil:

— Prav nič, gospod komisar, ker ne morem dobiti službe in zato sem sklenil, da grem na Dunaj, kjer imam več znanja in bom lažje dobil službo.

— Koliko denarja pa imate na razpolago?

— Imam le 70 vinarjev — je odvrnil Lang.

— Za božjo voljo — je vzkliknil komisar — s tem vendar ne morete na Dunaj.

— Seveda ne — je odvrnil Lang z nasmehom — imam pa prijatelja, ki je natakar v Dreherjevi restavraciji in ta mi bo dal denarno podporo, da bom mogel na Dunaj.

Komisar je dal nato pozvati tega Langovega prijatelja, ki je natakar v Dreherjevi restavraciji in ko je ta prišel na komisariat, ga je komisar kar naravnost vprašal:

— Povejte mi, koliko denarja je Karel Lang izročil vam v šrambo?

— Sednajst kron! — se je glasil odgovor.

— Pa kdaj vam jih je izročil?

— Včeraj zjutraj!

Čarbola zgornja št. 151; Vitez Jurij, 22 let, ul. Fr. Denza št. 10; Ropretič Jurij, mesec dni, ul. T. Vecellio št. 9; Kodrič Pavla, 64 let, ul. del Belvedere št. 3; Gunzaj Josip, 45 let, ul. G. Boccacio št. 15; Furlan Plinija, 8 mesecev, Kolonja št. 74. — V mestni bolnišnici dne 22. t. m.: Lucarelli Roza, pošesto leto; Komotar Viljem, 29 let; Mišlej Jelica, 28 let; Grobac Marija, 33 let; Haska Marija, 5 let; Pafer Josip 57 let; Brusich Marlj, 16 mesecev.

Vesti iz Goriške.

Z jutranjo izdajo »Edinosti« je treba kupiti vedno tudi večerno izdajo prejšnjega dne!

Poroča. Poročila se je gospodična Zofka Cernuta, hči znanega gostilničarja in posestnika v Logu na Bovškem, z gospodom Josipom Velikonjo, učiteljem na Kobariškem. Vse najbolje!

Na moškem učiteljsku v Gorici so bili te dni izključeni štirje gojenci drugega tečaja. Zagrešili so nekje, kamor bi ne smeli imeti dostopa, nekaj takega, za kar je povsem opravičeno izključenje. Je trda ta obsodba, pa ne more biti drugačna. Naloga zavoda je, da pošilja med ljudstvo samo dobre učitelje.

Parkhotel, prej Südbahnhof, je prodan, kakor je »Edinost« prva poročala. Hotel je kupil g. Glešič z Reke, ki je imel v namenu več časa hotel »Grünwald« v Benetkah.

Kje bo stala deželna palača? »L'Echo«, glasilo italijanske ljudske stranke tudi omenja prodajo hotela »Südbahn«, ki je kupljen »da un signore croato di Fiume«. Potem pa pravi, da je tako padel načrt za nakup tega hotela za deželno palačo in meni, da sedaj pač ni čas, baviti se s tem, kje bo stala deželna palača. Ima prav: sedaj ni čas za to, ali čas je bil, pa je minil. »Edinost« je tudi prva razkrla, da se misli na nakup bolnišnice usmiljenih bratov in zemljišča v svrhu, da se tam zgradi deželna palača. No, pa o vseh teh rečeh bomo govorili po končani vojni.

Električne luči po goriškem mestu je pononči preveč. Druga večja mesta imajo manj električne razsveteljavje. V današnjih težkih časih je potreba štediti! Sicer je električna naprava še v tuji upravi, toda ali se ne da doseči štedenje glave na izredne čase? Ako je treba kakemu mestu štediti, je pač Gorica na prvem mestu.

Vprašamo: Kaj je storil doslej goriški magistrat za aprovacijo Gorice v teh časih? Po drugih mestih vidimo, kako se mestni zastopi brigajo za preskrbo mest, v Gorici na magistratu in v mestnem svetu vlada molk. Glasni so še vedno samo taktar, če pride na magistrat kak Slovenec poprašat kako reč in govori slovensko. Deželni odbor se briga kolikor more za prebivalstvo. Kje pa je pomoč in potrebno delo glavnega mesta dežele?

Kazenska razprava pred okrajno sodnijo v Gorici v znamenju sprave med Slovenci in Italijani. Te dni se je vršila v Gorici pred okrajno sodnijo kazenska razprava, ki je jako značilna za sedanje čase in dela sodniku čast. Dva možakarja iz ljudstva, eden Italijan, drugi Slovenec, sta se sporekla in seveda ozmerjala. Italijan je rekel Slovincu »Razza Serba«, Slovinc pa Italijanu (ki prodaja karamelc) »porco d'un Italian«. Stvar je prišla pred sodnijo. Okrajni sodnik Vinci je dosegel poravnavo med možakoma, rekoč, da želi to glede na potrebno zbliznanje med Slovenci in Italijani. Možja iz ljudstva sta si segla v roke in odšla spravljeni iz sodne dvorane.

Umrli je v bolnišnici Rdečega križa v semenišču v Gorici zopet en vojak. Doma je bil iz Cervinjana.

Ranjeni in bolni vojaki v Gorici. Došli so: Mario Kurschen, 27. pešpolk, A. Mervic, 47. pešpolk, Lucijan Roman, 8. lovski bataljon, Angelj Brandolin, 97. pešpolk, N. Crnigoi in Adam Donda, obmejna straža, Anton Zupančič, E. Pušaret, Mihael Jenčič, Josip Margon, Fran Jerletič, Marko Orešek, Jurij Pichler, Ignac Höfer, Anton Siljan, črnovojniki: Ivan Nelišek, Angelj Corbatto, Ivan Markezan, žendarmerijski asistenti: Avgust Poljšak, Ivan Dornik, Peter Tarlao, 17. pešpolk, Ivan Huber, narednik 47. pešpolka; Jakob Hrobat, Alojzij Majcen, narednik, Fran Cardinal, Josip Zoržetič, G. Prinčič, 27. pešpolk, Just Peršič 87. pešpolk.

Prvovavedeni Mario Kurschen je profesor na realki v Gorici.

Darovi. — Moški podružnici CMD je poslal g. nadučitelja Anton Mervič iz Povirja 10 kron z dopisom: Poklada slovenski deci namesto venca na grob vzor Sl. vencu, krementemu značaju g. Martinu Samcu. — Denar hrani uprava.

ZAHVALA.

Za vse blage dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam bli izraženi ob nesadomestni izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Franca Pečenko
pomožnega uradnika na ces. kr. okr. glavarstvu v Gorici
izrekamo vsem presrečno zahvala. Posebeo se zahvaljujemo prelag. gosp. namestn. svetniku Rebeku in vsem g. uradnikom ces. kr. okr. glavarstva, gosp. agr. kom. dr. Baltiću, pred. g. dr. Pavlici g. poštnemu kontrolorju Dietzu, zastopnikom akad. fer. društva »Adrije« in e. kr. rožništva, g. prof. Fistravcu in gospijem gojčinkam žen-kega učiteljstva, g. diakonu visje gimnazije, vsem bivšim kolegom ter sploh vsem, ki so sprenjili nepozabnoma nam pokojnika k večnemu počitku
V GORICI, dne 24. januarja 1915.

CEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA

(Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

Pertot, urar, ulica Stadion št. 26!! 16
Zračna meblovana soba se odda takoj gospodu ali gospici. — Zglasi se je pri gosp. Rebenšku v ulici Cecilia 16. 39
Soba pra na se odda takoj v ulici Tiziano Vecellio št. 1. II. nad. 104
Meblovana soba zračna, se odda takoj v ulici Commercialo št. 11, III. nadst. 4000
Meblrana soba se odda takoj gospodični ali prini ženii. — Ulica Alfi št. 7, vrata 5, prvo nadstropje. 4016
Odda se olnična soba z dvema posteljama v ulici Belvedere 12, vrata 15. 4016
Različne meblirane ali prazne sobe, za eno ali dve osebi, kakor tudi meblirano ali prazno stanovanje se oddajo takoj v sredini mesta. Ugodne cene. — Ulica Commercialo 9 pr. uličje. 100
Postrežnica za pisarno ali pri mali družini išče službo od 9 in pol zjutraj do 2 popoldne. Prijazne ponudbe pod »Stefanja« na Ins. odd. Edinosti. 104
Udovec 45 let star, velepos-tnik z večjo trgovino in denarnimi sredstvi želi znanja v svrhu poroke z izobrazeno gospijo ali proto udovo od 28—35 let storo in z nekoliko denarjem. Ponudbe če mo oče s sliko pod »Prijatelj 620« na Inseratni odellek Edinosti. 59
Meblovano solničnato sobo odda v najem oidična obeitelj. Ulica Commercialo št. 2, II. nad., vrata 9. 51

Po Najvišjem dovoljenju Njegovega c. in kralj. apostol. Velikanstva

IZREDNA C. kr. državna loterija

v vojne preskrbovalne namene
Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobtkov v skupnem znesku K 625.000. Glavni dobiček znoša **200.000 kron**
Zrebanje se vrši javno na Dunaju 18. prosinca 1915.
Srečka stane 4 krone.
Srečke se dobivajo pri oddelku za d. brodelne loterije na Dunaju, III. Vordere Zollamtstrasse 5, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, da čnih, poštih, teografskih in železniških uradih, menjalnicah itel, igralni načrt za prodajalec srečk brezplačno. Srečke se dopolnjejo poštnino prsto.

C. kr. Glavno ravnanstvisvo državnih loterij

(Oddelek za brodelne loterije)

Krčmarji in gostilničarji!!!

Kupujte za prodajo

grenko vino

Augusto dell' Agnolo
oblastveno dovoljeno in edino sredstvo pripravljeno iz zelišč, ki ohranja zdravje in varuje pred kolero. Tovarna Trst-Barkovlje.

D. KORSANO

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
Ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I.
Palazzo Diana)
Za cervkijo Sv. Antoa. novega.
Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop. zenske od 8 do 6 popoldne.

Dr. PEČNIK

Dr. PETSCHNIGG

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specializat za kožne in vodne (spolne) bolezni 11—1 in 7—7 1/2

UMETNI ZOBJE

PLOMBIRANJE ZOBOV.
IZDIRANJE ZOBOV
: BREZ BOLEČINE :
Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER

ZOBOZDRAV. TRST KONC. ZOBNI TENNIK
ULICA CASERMA, 13 II. nad.

POZOR! Vsled nastalih razmer sem v stanju prodajati v »ČRNEM GRABNU« izborno VIPAVSKO vino po 24 stotink 1/4 litra. ISTRSKO vino po 24 st. 1/4 l. — PRISTNI TERAN po 32 st. 1/4 l.

RESTAVRACIJA BALKAN (Piazza Caserma) POZOR!

Oglase, poslana, osmrtnice in vsa naznanila je pošiljati »Inseratnemu odelku« »Edinosti«, Trst, ulica Sv. Frančiška št. 20.